

Føroyskur ídnaður eftir íslenskari fyrimynd

Tað skuldi ligið væl fyrri at skipa ein føroyskan ídnað eftir íslenskari fyrimynd, heldur Jákup Lindenskov, sum hevur verið í Íslandi sum landsstýrismaður í ídnaðarmálum

Herfyrir skipaði íslenska ídnaðarfelagið fyrri ídnaðarferð til Íslands, við luttøku frá Fø-

idnaðarmálum og Gunnar Gunnarsson, fulltrúi.

Vit hava hitt Jákup Lindenskov á máli og spyrja hann hvat ætlanin var við ferðini. Ætlanin var sjálvandi fyrst og fremst at siggja og frætta um íslenskan ídnað. Vit vóru mest í Reykjavík og har um vegir, og tósaðu við ídnaðarmenn, politikkarar og aðrar, og kann ikki sigast annað enn at nógv fekst burtur úr ferðini, sum vit her heima í Føroyum óivað kunnu lera nógv av, sigur Jákup Lindenskov.

Íslendingar sjálfvirsýnandi á nógvum økjum

Í nógvum ídnaðarvørum eru íslendingar sjálfvirsýnandi, sigur Jákup Lindenskov, og greiðir frá, at í Íslandi eru nógv smærri virkir, men eisini eftir okkara málistokki, risastór virki. M. a. hava teir eitt stórt aluminíumsvirki, har eini 400 fólk starvast. Rávoran til hesa ídnaðargrein, eins og flestu aðrar, verður innflutt. Til aluminíumsídnaðin verður alt innflutt úr Afrika. Bauxit verður gjørt um í Afrika til aluminíumsoxyd og verður hetta síðani flutt til Íslands. Kryolit verður m. a. flutt inn úr Grønlandi. Tað sum á hesum virki verður evnað til í Íslandi eru aluminíumblokkar, sum síðani verður útfluttir.

Landbúnaður á andeilsgrundarlagi

Annar tátur sum eisini hevur nógv at siga á Íslandi er landbúnaðurin. Hesin er skipaður á andeilsgrundarlagi, og hesin er væl skipaður. Vit søu eitt stórt landbúnaðarvirki í Selfossi, greiðir J. Lindenskov frá, og hedur fram: Til hetta virkið lótu 950 bøndur mjólk og í lótu komu tilsamans 113.000 litrar av mjólk um dagin. Hetta er tó ikki av tí mesta. Teir hava til tíðir tilvirkað 150.000 litrar. Tað sum frameitt verður her er serliga mjólk, smør, rómi, ostur og skyr. Virkið hevur 40 lastbilar sum hvønn dag koyra upp í 500 km. eftir mjólkini og sjðani við lidnu vøruni frá virkinum. Virkið er skipað á andeilsgrundarlagi og eitur »Mjólkurbúð Flóamannas».

Eitt annað virki, sum vitja var, var eitt embalasjuvirki í Reykjavík, sum bar navni »Kassagerð Reykjavíkur». Hetta var eisini eitt heilt stórt virki, greiðir J. Lindenskov frá. Her verður embalasja gjørt til nær um alt. Sjálva rávoruna flyta teir inn úr Finnlandi, men alt annað verður gjørt á hesum virki til lidnu pakkarnir koma út. Íslendingar eru eisini á hesum oki sjálfvirsýnandi og meir afturat. Teir flyta eisini ambalasju út, m. a. til Føroya.



Úr Reykjavík.

Góðgætisvirki

Av øðrum virkjum eru at nevna eitt góðgætisvirki, sum gjørdi allar sukurvørur sum nevast kunnu. Hetta sama virkið hevði somuleiðis aðra deild har teir gjørdu sápuvørur. Íslendingar flyta nógv av góðgæti út m. a. til Føroya.

Royndir verða gjørdar við laksayngli sum verður settur út í tær nógvu áirnar sum eru. Av laksayngli flyta teir eisini út, eisini til Føroya.

Møguleiki í Føroyum fyrri ídnaði

Í samband við ferðina, og at føroyingar bæði frá vinnulivinum og landsstýrinum hava verið í Íslandi og havt høvi at sæð hvussu íslendingar bera seg at í ídnaðinum, spyrja vit Jákup Lindenskov um hann heldur møguleika verða fyrri ídnaði í Føroyum, og um vit hava nakað at lera av íslendingum.

Tað er heilt givið, sigur J. Lindenskov. Í fjør fluttu vit inn úr Íslandi fyrri umleið 11 milj. Serliga seyðakjöt, mjólk, skipsútgerð og góðgæti, meðan vit fluttu til Íslands fyrri uml. 30.000 kr.

Innflutt ráevni

Eins og Ísland er Føroyar eitt land sum er fátækt uppá ráevni. Tað sum sermerkir íslenska ídnaðin er, at so at siga alt ráevni til ídnaðin verður innflutt. Um vit føroyingar kundu arbeitt meir saman, og gjørt tað vit kundu at skapa ein ídnað er onki at ivast í, at vit umframt at verið sjálfvirsýnandi eisini kundu flutt út, m. a. til Íslands. Tað er spell at ikki fleiri her í Føroyum royna at skapa nakað av føroyskum, ístaðin fyrri at handla við útlendskum vørum.

Tað íslendingar kenna til føroyska framleiðslu kunnu teir bert siga góð orð um. Fyrri at nevna eitt litið dømi, sum kortini ikki so litið sum onkur kanska vil halda, er føroyska góðgætisídnaðurin. Um hetta søgdu íslendsku góðgætis framleiðararnir, at føroyingar vóru avgjørt betri enn teir sjálvir á hesum oki, og skoyttu teir uppí, at her skuldi ligið væl fyrri at fingið marknað í Íslandi fyrri tilikum vørum. Somuleiðis søgdu íslendingar, at tað teir kendu

til føroyska sukurvøru-framleiðslu vildu teir bert geva sit besta viðmæli.

Ídnaðargrunnurin ein stórir bati

Í seinastu tíngsetu var uppskot frá landsstýrinum samtykt at stovnsseta føroyskan ídnaðargrunn. Grunnurin hevur eitt stovnsfæ uppá 4,5 milj. Ætlanin við grunninum er, sum tað liggur í orðinum, at hjálpa føroyskum ídnaðarfyrirøkum, og somuleiðis at bróta slóð fyrri øðrum og nýggjum greinum innan ídnaðin.

Atfinningar hava verið gjørdar til uppskotið ið lögtingið hevur samtykt um ídnaðargrunnin. Til hetta sigur Jákup Lindenskov, sum sjálvur legði uppskotið til ídnaðargrunnin fram: — Við ídnaðargrunninum verður ein hjálpanði hond rætt ídnaðinum. Ídnaðargrunnurin er ein oktur møguleiki fyrri føroyskum ídnaði. Uttanum ídnaðargrunnin eru bankarnir og sparikassar at fara til tá lán skulu veitast, og sjálvdan er tað uttan landskassaveðhald at lán verða givin.

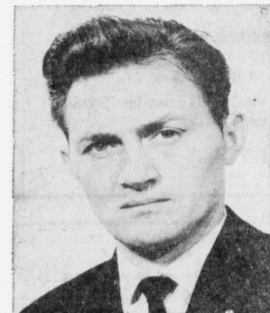
Ísland og EEC

Tað verður ikki sørt nomið við limaskap í felagsmarknaðinum, EEC. Íslendingar kanna hvørjar avleiðingar su i kunnu standast av øktari luttøku í felagsmarknaðinum.

Arbeið til fleiri hendur

Tað at betra møguleikarnar fyrri øktum ídnaði í Føroyum er einki endamál í sjálvum sær. Tað sum er ein hin mesti táturin við hesum er, at skapa arbeiði til fleiri hendur — og harvið betra møguleikarnar fyrri tí arbeiðandi fólkinum.

Tað er gott at vit hava skúlarnar og at ungdómurin hevur at stóður til at lera og lesa, men tað er eins væl neyðugt, at hesi sleppa at brúka sín hærðóm í sínum egna landi, endar Jákup Lindenskov.



Jákup Lindenskov:

Vit kunnu óivað lera nógv av íslendingum.

oya ídnaðarfelag og umboðum fyrri landsstýrið. Fyrri landsstýrið var Jákup Lindenskov, landsstýrismaður, sum situr fyrri

Vandamikið at roykja tá tú koyrir

Tú ert vandamikil — fyrri teg sjálvan og onnur — um tú roykir tá tú situr við rattíð og koyrir.

Hetta hevur ein svenskur lækni, Lita Tibbling, roynt at prógva í eini læknaritgerð.

Lita Tibbling undirbyggir hesa frágreiðing sína gjølla við fleiri royndum sum gjørdar eru. Fólk er sett í ein stól sum melur runt í einum heilt myrkum rúmi, og við eyguni eru elektrodur settar fastar. Á henda hátt var gjørligt at fylgja við hvussu eyguni rørdust. Vanliga fylgja eyguni teimum vendingum sum kroppurin ger. Men nikotin hevur eina stóra ávirkan á eyguni. Nikotinið førir við sær, at tað sentrál nerasystemið ikki ávirkast so nógv av hendingum uttanfrá. Í ringasta føri kann tað henda, at tú als ikki reagerar í einum knøppum vegamóti ella rundkoyring.

Tað er ikki bert tað ávirkan nikotinið hevur á eyguni, men eisini aldurin, sum Lita Tibbling hevur kannað.



Eisini sigur hon í frágreiðingini, at ynskilig var, um vit vistu meir um hvussu nikotinið ávirkaði alt líkamið, og soleiðis kanska fáa eitt samanhang millum royking og ferðsluóhapp.

Troystandi orð

Hóast tað at Lita Tibbling heldur fast við, at onki ávirka

ar refleksrøringarnar sum nikotin, sigur hon í øðrum broti í frágreiðingini, at nikotinið setur aðrar partar av heilanum í enn meir røring, soleiðis at ein hugsar skjótari. Eisini má tað vera ein troyst, at fólk, sum leggja av at roykja, skjótt vinna aftur normal máttan at fata umstøðurnar.